ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 14ης Μαΐου 2009 *

Στην υπόθεση C-180/06,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει των άρθρων 68 ΕΚ και 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Oberlandesgericht Wien (Αυστρία) με απόφαση της 29ης Μαρτίου 2006, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Απριλίου 2006, στο πλαίσιο της δίκης

Renate Ilsinger

κατά

Martin Dreschers, υπό την ιδιότητά του ως συνδίκου πτωχεύσεως της Schlank & Schick GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, M. Ilešič, A. Tizzano, E. Levits και J.-J. Kasel (εισηγητή), δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενική εισαγγελέας: V. Trstenjak
γραμματέας: B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 3ης Ιουλίου 2008,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— ο M. Dreschers, υπό την ιδιότητά του ως συνδίκου πτωχεύσεως της Schlank & Schick GmbH, εκπροσωπούμενος από τον A. Matt, Rechtsanwalt,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον E. Riedl και τις S. Zeichen και M. Rüffenstein,

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Boček και M. Smolek,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Sampol Pucurull και την B. Plaza Cruz,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον I. M. Braguglia, επικουρούμενο από τη W. Ferrante, avvocato dello Stato,

— η Κυβέρνηση της Σλοβενίας, εκπροσωπούμενη από την T. Mihelič,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τις A.-M. Rouchaud-Joët και S. Grünheid, καθώς και από τον W. Bogensberger,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της R. Ilsinger, αυστριακής υπηκόου που κατοικεί στο St. Pölten (Αυστρία), και του M. Dreschers, υπό την ιδιότητά του ως συνδίκου πτωχεύσεως της Schlank & Schick GmbH (στο εξής: Schlank & Schick), γερμανικού δικαίου εταιρίας πωλήσεων δι' αλληλογραφίας που εδρεύει στο Άαχεν (Γερμανία) και έχει κηρυχθεί σε πτώχευση, σχετικά με αγωγή της οποίας αίτημα είναι να υποχρεωθεί η εν λόγω εταιρία να καταβάλει χρηματικό δώρο στην R. Ilsinger.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός 44/2001

3 Οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας του κανονισμού 44/2001 περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο ΙΙ του εν λόγω κανονισμού, το οποίο αποτελείται από τα άρθρα 2 έως 31.

4 Στο τμήμα 1, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικές διατάξεις», του εν λόγω κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001 περιλαμβάνεται το άρθρο 2, παράγραφος 1, που ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.»

5 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001, το οποίο περιλαμβάνεται στο ίδιο τμήμα 1, ορίζει ότι:

«Τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους μπορούν να εναχθούν ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στα τμήματα 2 έως 7 του παρόντος κεφαλαίου.»

6 Τα τμήματα 2 έως 6 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001 περιλαμβάνουν τα άρθρα 5 έως 22, τα οποία προβλέπουν κανόνες περί ειδικών βάσεων διεθνούς δικαιοδοσίας, περί αναγκαστικής και αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας.

7 Έτσι, το άρθρο 5 του κανονισμού 44/2001, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 2, που φέρει τον τίτλο «Ειδικές δικαιοδοσίες», του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού αυτού, ορίζει τα εξής:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος:

1. α) ως προς διαφορές εκ συμβάσεως, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου εκπληρώθηκε ή οφείλει να εκπληρωθεί η παροχή [επίδικη παροχή]

β) για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας διάταξης και εφόσον δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά, ο τόπος εκπλήρωσης της επίδικης παροχής είναι:

— εφόσον πρόκειται για πώληση εμπορευμάτων ο τόπος του κράτους μέλους όπου, δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παράδοση των εμπορευμάτων,

— εφόσον πρόκειται για παροχή υπηρεσιών ο τόπος του κράτους μέλους όπου, δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παροχή των υπηρεσιών

γ) το στοιχείο α) εφαρμόζεται, εφόσον δεν εφαρμόζεται το στοιχείο β)

[…]»

8 Η δέκατη τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 44/2001 έχει ως εξής:

«Στις συμβάσεις […] καταναλωτών […], είναι σκόπιμο να προστατεύεται ο αδύναμος διάδικος με ευνοϊκότερους για τα συμφέροντά του κανόνες δικαιοδοσίας.»

9 Έτσι, εντός του ιδίου κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001, τα άρθρα του 15 έως 17 αποτελούν το τμήμα 4, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διεθνής δικαιοδοσία σε συμβάσεις καταναλωτών».

10 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«Σε συμβάσεις που ο σκοπός τους μπορεί να θεωρηθεί ξένος προς την επαγγελματική δραστηριότητα του προσώπου που τις καταρτίζει, του καταναλωτή, η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος τμήματος, με την επιφύλαξη των άρθρων 4 και 5, σημείο 5:

α) όταν πρόκειται για πώληση ενσωμάτων κινητών με τμηματική καταβολή του τιμήματος, ή

β) όταν πρόκειται για δάνειο με σταδιακή εξόφληση ή για άλλη πιστωτική συναλλαγή συνδεόμενη με τη χρηματοδότηση αγοράς ενσωμάτων κινητών, ή

γ) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όταν η σύμβαση καταρτίσθηκε με πρόσωπο, το οποίο ασκεί εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες στο έδαφος του κράτους μέλους κατοικίας του καταναλωτή ή το οποίο κατευθύνει με οποιοδήποτε μέσον τέτοιου είδους δραστηριότητες σ' αυτό το κράτος μέλος ή σε διάφορα κράτη, συμπεριλαμβανομένου του εν λόγω κράτους μέλους, και η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο των εν λόγω δραστηριοτήτων.»

11 Κατά την παράγραφο 3 του ιδίου άρθρου 15, «[τ]ο παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις μεταφοράς πλην των συμβάσεων, στο συνολικό τίμημα των οποίων περιλαμβάνεται ο συνδυασμός δαπανών ταξιδίου και καταλύματος».

12 Το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 ορίζει ότι «[η] αγωγή καταναλωτή κατά του αντισυμβαλλόμενου μπορεί να ασκηθεί είτε ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία του ο αντισυμβαλλόμενος είτε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του καταναλωτή».

13 Παρέκκλιση από αυτόν τον κανόνα περί διεθνούς δικαιοδοσίας χωρεί μόνον εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 17 του εν λόγω κανονισμού.

14 Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις του, ο κανονισμός 44/2001 αποτελεί συνέχεια της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε με τη σύμβαση της 9ης Οκτωβρίου 1978 για την προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας (ΕΕ 1982, L 388, σ. 24), με τη σύμβαση της 25ης Οκτωβρίου 1982 για την προσχώρηση της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΕΕ 1982, L 388, σ. 1), με τη σύμβαση της 26ης Μαΐου 1989 για την προσχώρηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας (ΕΕ 1989, L 285, σ. 1) και με τη σύμβαση της 29ης Νοεμβρίου 1996 για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας (ΕΕ 1997, C 15, σ. 1, στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών). Αφότου τέθηκε σε ισχύ, την 1η Μαρτίου 2002, ο κανονισμός αυτός αντικατέστησε τη Σύμβαση των Βρυξελλών όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών, εξαιρουμένου του Βασιλείου της Δανίας.

15 Στη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 44/2001, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως επισημαίνει ότι πρέπει να διασφαλισθεί η συνέχεια μεταξύ της Συμβάσεως των Βρυξελλών και του κανονισμού αυτού, ανάγκη η οποία αφορά και την εκ μέρους του Δικαστηρίου ερμηνεία των αντίστοιχων διατάξεων της συμβάσεως αυτής.

Η Σύμβαση των Βρυξελλών

16 Οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας της Συμβάσεως των Βρυξελλών περιλαμβάνονται στον τίτλο ΙΙ της συμβάσεως αυτής, ο οποίος αποτελείται από τα άρθρα 2 έως 24.

17 Το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως των Βρυξελλών που περιλαμβάνεται στο τμήμα 1 του τίτλου ΙΙ της συμβάσεως αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικές διατάξεις», θέτει τον γενικό κανόνα, ο οποίος έχει ως εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας συμβάσεως, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους αυτού, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.»

18 Το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, το οποίο περιλαμβάνεται στο ίδιο τμήμα, ορίζει ότι:

«Τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους μπορούν να εναχθούν ενώπιον των δικαστηρίων άλλου συμβαλλόμενου κράτους μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στα τμήματα 2 έως 6 του παρόντος τίτλου.»

19 Στα άρθρα 5 έως 18 της Συμβάσεως των Βρυξελλών, που αποτελούν τα τμήματα 2 έως 6 του τίτλου ΙΙ της συμβάσεως αυτής, προβλέπονται κανόνες περί ειδικών βάσεων διεθνούς δικαιοδοσίας, περί αναγκαστικής και αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας.

20 Το άρθρο 5 της Συμβάσεως των Βρυξελλών, το οποίο περιλαμβάνεται στο τμήμα 2, που φέρει τον τίτλο «Ειδικές βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας», του τίτλου ΙΙ της συμβάσεως αυτής, ορίζει τα εξής:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους μπορεί να εναχθεί σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος:

1) ως προς διαφορές εκ συμβάσεως, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου εκπληρώθηκε ή οφείλει να εκπληρωθεί η παροχή [επίδικη παροχή] […]

[…]»

21 Στο πλαίσιο του ιδίου τίτλου ΙΙ της Συμβάσεως των Βρυξελλών, τα άρθρα 13 και 14 της συμβάσεως αυτής αποτελούν το τμήμα 4 που φέρει τον τίτλο «Διεθνής δικαιοδοσία σε συμβάσεις καταναλωτών».

22 Το άρθρο 13, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως των Βρυξελλών ορίζει τα εξής:

«Σε συμβάσεις που ο σκοπός τους μπορεί να θεωρηθεί ξένος προς την επαγγελματική δραστηριότητα αυτού που τις καταρτίζει και που αποκαλείται στη συνέχεια

“καταναλωτής”, η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος τμήματος, με την επιφύλαξη του άρθρου 4 και του άρθρου 5, σημείο 5:

1) όταν πρόκειται για πώληση ενσωμάτων κινητών με τμηματική καταβολή του τιμήματος, ή

2) όταν πρόκειται για δάνειο με σταδιακή εξόφληση ή για άλλη πιστωτική συναλλαγή συνδεομένη με τη χρηματοδότηση αγοράς ενσωμάτων κινητών, ή

3) για κάθε άλλη σύμβαση που έχει ως αντικείμενο παροχή υπηρεσιών ή προμήθεια ενσωμάτων κινητών αν:

α) πριν από την κατάρτιση της συμβάσεως, έγινε στο κράτος της κατοικίας του καταναλωτή ειδική προσφορά ή διαφήμιση,

και

β) ο καταναλωτής ολοκλήρωσε στο κράτος αυτό τις απαραίτητες για την κατάρτιση της συμβάσεως πράξεις.»

23 Κατά το άρθρο 13, τρίτο εδάφιο, της Συμβάσεως των Βρυξελλών «[τ]ο παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις μεταφοράς».

24 Κατά το άρθρο 14, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, «[η] αγωγή καταναλωτή κατά του αντισυμβαλλόμενου μπορεί να ασκηθεί είτε ενώπιον των δικαστηρίων του συμβαλλόμενου κράτους στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία του ο αντισυμβαλλόμενος, είτε ενώπιον των δικαστηρίων του συμβαλλόμενου κράτους στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία του ο καταναλωτής».

25 Παρέκκλιση από τον κανόνα αυτόν περί διεθνούς δικαιοδοσίας επιτρέπεται μόνον εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 15 της Συμβάσεως των Βρυξελλών.

Η εθνική νομοθεσία

26 Το άρθρο 5 j του νόμου περί προστασίας των καταναλωτών (Konsumentenschutzgesetz), όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο περί συμβάσεων καταρτιζομένων εξ αποστάσεως (Fernabsatz-Gesetz, *BGBl.* I, 185/1999, στο εξής: KSchG), σκοπός του οποίου ήταν να μεταφέρει στην αυστριακή έννομη τάξη την οδηγία 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 1997, για την προστασία των καταναλωτών κατά τις εξ αποστάσεως συμβάσεις (ΕΕ L 144, σ. 19), που τέθηκε σε ισχύ την 1η Οκτωβρίου 1999, ορίζει ότι:

«Οι επιχειρήσεις που απευθύνουν σε συγκεκριμένο καταναλωτή υποσχέσεις περί προσφοράς δώρων ή άλλα παρόμοια μηνύματα που είναι διατυπωμένα κατά τρόπο που να τον κάνουν να πιστέψει ότι έχει κερδίσει συγκεκριμένο δώρο οφείλουν να του χορηγήσουν το δώρο αυτό το εν λόγω δώρο μπορεί επίσης να απαιτηθεί και δικαστικώς.»

27 Από τη δικογραφία που διαβίβασε στο Δικαστήριο το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι σκοπός του προπαρατεθέντος άρθρου 5 j είναι να παρασχεθεί στον καταναλωτή δικαίωμα ασκήσεως αγωγής προκειμένου να διεκδικήσει δικαστικώς την εκπλήρωση «υποσχέσεως δώρου», αν ο καταναλωτής παραπλανήθηκε λόγω του ότι επαγγελματίας επικοινώνησε μαζί του προσωπικώς, δημιουργώντας του την εντύπωση ότι έχει κερδίσει δώρο, ενώ ο πραγματικός σκοπός της σχετικής ενέργειας συνίσταται στο να τον ωθήσει να παραγγείλει προϊόντα που προσφέρει ή υπηρεσίες που παρέχει ο

επαγγελματίας αυτός. Προκειμένου να προστατευθεί αποτελεσματικά από την πρακτική αυτή, ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να απαιτήσει την εκπλήρωση της υποσχέσεως αυτής βάσει του αστικού δικαίου, ως αν ο επαγγελματίας είχε δεσμευθεί νομικώς όσον αφορά την προσφορά του δώρου αυτού στον καταναλωτή. Προς τούτο, θεωρείται ότι υφίσταται έννομη σχέση μεταξύ του επαγγελματία αυτού και του οικείου καταναλωτή.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

28 Από τη δικογραφία της υποθέσεως της κύριας δίκης προκύπτει ότι, στις 19 Αυγούστου 2002, η R. Ilsinger έλαβε στη διεύθυνση κατοικίας της κλειστό ταχυδρομικό φάκελο απευθυνόμενο προσωπικά σ' αυτήν, του οποίου αποστολέας ήταν η Schlank & Schick. Ο φάκελος, ο οποίος έφερε τις ενδείξεις «Σημαντικά έγγραφα!», «Παρακαλώ, ανοίξτε αμέσως» και «Προσωπικό», περιείχε, μεταξύ άλλων, μήνυμα που απευθυνόταν προσωπικά στην R Ilsinger και μπορούσε να της δημιουργήσει την εντύπωση ότι είχε κερδίσει δώρο ύψους 20 000 ευρώ.

29 Την επομένη, προκειμένου να της καταβληθεί το υποσχεθέν χρηματικό δώρο, η R. Ilsinger έκοψε από επισυναπτόμενο στην αλληλογραφία φάκελο το κουπόνι επί του οποίου αναγραφόταν ο προσωπικός κωδικός αριθμός της και, βάσει των οδηγιών της επιστολής, επικόλλησε το κουπόνι αυτό στη «βεβαίωση δώρου» και την απέστειλε ταχυδρομικώς στη Schlank & Schick.

30 Η R. Ilsinger διατείνεται ότι ταυτόχρονα προέβη σε παραγγελία προς δοκιμή. Ο ισχυρισμός αυτός αμφισβητείται από τη Schlank & Schick, η οποία, αντιθέτως, υποστηρίζει ότι η ενδιαφερόμενη δεν παρήγγειλε κανένα εμπόρευμα. Δεν αμφισβητείται, πάντως, ότι η καταβολή του χρηματικού δώρου που κατά τα φαινόμενα είχε κερδίσει η ενδιαφερόμενη δεν προϋπέθετε παραγγελία.

31 Στις 23 Δεκεμβρίου 2002, καθόσον δεν της είχε ακόμη καταβληθεί το χρηματικό δώρο που ζήτησε, η R. Ilsinger άσκησε αγωγή ενώπιον του Landesgericht St. Pölten, εντός των ορίων της κατά τόπον αρμοδιότητας του οποίου βρίσκεται η κατοικία της. Η αγωγή της κατά της Schlank & Schick στηριζόταν στο άρθρο 5 j του KSchG, σε συνδυασμό με το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001.

32 Η Schlank & Schick προέβαλε ένσταση περί ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας των αυστριακών δικαστηρίων, με την οποία ισχυριζόταν κατ' ουσίαν ότι οι διατάξεις των άρθρων 15 και 16 του κανονισμού 44/2001 δεν έχουν εφαρμογή στη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί το Landesgericht St. Pölten, για τον λόγο ότι προϋποθέτουν την ύπαρξη συμβάσεως εξ επαχθούς αιτίας, η οποία δεν υφίστατο εν προκειμένω. Η συμμετοχή στον διαφημιστικού χαρακτήρα διαγωνισμό δεν προϋπέθετε παραγγελία, ούτε καν παραγγελία προς δοκιμή άνευ δεσμεύσεως και με δικαίωμα επιστροφής των εμπορευμάτων. Επίσης, κατά τη Schlank & Schick, η R. Ilsinger δεν παρήγγειλε εμπορεύματα και, ως εκ τούτου, δεν μπορούσε να ζητήσει την παρεχόμενη στους καταναλωτές νομική προστασία. Η Schlank & Schick προσθέτει ότι, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι υφίσταται δικαίωμα στηριζόμενο σε σύμβαση κατά την έννοια του άρθρου 5, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001, τα αυστριακά δικαστήρια στερούνται διεθνούς δικαιοδοσίας, για τον λόγο ότι ο τόπος εκπληρώσεως της υποτιθέμενης οφειλής βρίσκεται στη Γερμανία.

33 Κατόπιν της ενάρξεως της διαδικασίας εκκαθαρίσεως των περιουσιακών στοιχείων της Schank & Schick, ο M. Dreschers, υπό την ιδιότητα του συνδίκου πτωχεύσεως της εταιρίας αυτής, υιοθέτησε την επιχειρηματολογία αυτή και ζήτησε τη συνέχιση της διαδικασίας.

34 Το Landesgericht St. Pölten, με διάταξη της 15ης Ιουνίου 2004, απέρριψε την ένσταση περί ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας που προέβαλε η Schlank & Schick, ενώ με απόφαση την οποία εξέδωσε την ίδια ημέρα απέρριψε, επί της ουσίας, το αίτημα της R. Ilsinger, κρίνοντας ότι η καταβολή του χρηματικού δώρου ή η συμμετοχή στη διανομή του δώρου που είχε υποσχεθεί η Schlank & Schick δεν προϋπέθετε δεσμευτική παραγγελία εμπορευμάτων και ότι, ως εκ τούτου, στερούνταν σημασίας το αν η ενδιαφερόμενη είχε προβεί σε παραγγελία προς δοκιμή ή όχι.

35 Αμφότεροι οι διάδικοι άσκησαν έφεση κατά των αποφάσεων αυτών ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

36 Αφού επισήμανε ότι εν προκειμένω πληρούται η κατ' άρθρο 68, παράγραφος 1, ΕΚ προϋπόθεση, το Oberlandesgericht Wien έκρινε ότι, για να αποφανθεί επί της προκειμένης διαφοράς, απαιτείται η ερμηνεία του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 44/2001.

37 Συγκεκριμένα, πρέπει να καθορισθεί αν αγωγή όπως αυτή της κύριας δίκης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της διατάξεως αυτής, καθόσον η παραπλανητική υπόσχεση δώρου σκοπεί να ωθήσει στη σύναψη συμβάσεως πωλήσεως κινητών και, επομένως, να προετοιμάσει τη σύναψη συμβάσεως με καταναλωτή, μολονότι κατά το δεδομένο χρονικό σημείο δεν υφίσταται ακόμη αμφοτεροβαρής σύμβαση μεταξύ των μερών.

38 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το άρθρο 15 του κανονισμού 44/2001 δεν απαιτεί ρητώς σύμβαση αυτού του είδους, οπότε μπορεί να γίνει δεκτό ότι υφίσταται διεθνής δικαιοδοσία επί διαφοράς εκ συμβάσεως συναφθείσας με καταναλωτή κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου, τούτο δε μολονότι ο καταναλωτής αυτός προέβη απλώς σε παραγγελία προς δοκιμή ή ενδεχομένως, όπως διατείνεται η Schlank & Schick, δεν προέβη σε καμία παραγγελία.

39 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberlandesgericht Wien αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Αποτελεί, από απόψεως του κανονισμού […] 44/2001 […], το δικαίωμα ασκήσεως αγωγής που παρέχεται στους καταναλωτές βάσει του άρθρου 5 j […] του KSchG

[…], κατά το οποίο οι καταναλωτές μπορούν να διεκδικούν δικαστικώς από τις επιχειρήσεις το δώρο που κατά τα φαινόμενα έχουν κερδίσει, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές υπόσχονται (ή υποσχέθηκαν) χρηματικό δώρο σε συγκεκριμένο καταναλωτή ή απευθύνουν (ή απηύθυναν) σ' αυτόν άλλα παρεμφερή μηνύματα κατά τρόπο δυνάμενο να δημιουργήσει την εντύπωση ότι ο καταναλωτής κέρδισε δώρο, χωρίς η χορήγηση του δώρου αυτού να εξαρτάται από παραγγελία εμπορευμάτων ή παραγγελία προς δοκιμή και εφόσον δεν υπήρξε παραγγελία, αλλά ο αποδέκτης της υποσχέσεως απαιτεί τη χορήγηση του δώρου, […] αξίωση στηριζόμενη σε σύμβαση ή εξομοιούμενη προς αξίωση αυτού του είδους, κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του [εν λόγω] κανονισμού […];

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

Υφίσταται αξίωση εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού […] 44/2001, οσάκις η αξίωση καταβολής του χρηματικού δώρου δεν προϋποθέτει βεβαίως την παραγγελία εμπορευμάτων, πλην όμως ο αποδέκτης της υποσχέσεως παρήγγειλε εμπορεύματα;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

40 Με τα δύο ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας του κανονισμού 44/2001 πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η αγωγή που ασκεί καταναλωτής με αίτημα να υποχρεωθεί εταιρία πωλήσεων δι' αλληλογραφίας να του χορηγήσει το δώρο που κατά τα φαινόμενα έχει κερδίσει, χωρίς η χορήγηση του δώρου αυτού να εξαρτάται από παραγγελία προϊόντων προσφερόμενων προς πώληση από την εταιρία αυτή, αποτελεί αγωγή στηριζόμενη σε σύμβαση κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού αυτού, ενδεχομένως υπό την προϋπόθεση ότι ο καταναλωτής προέβη σε τέτοια παραγγελία.

41 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα αυτά, πρέπει να επισημανθεί καταρχάς ότι, καθόσον ο κανονισμός 44/2001 έχει πλέον αντικαταστήσει τη Σύμβαση των Βρυξελλών όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών εξαιρουμένου του Βασιλείου της Δανίας, η ερμηνεία της συμβάσεως αυτής την οποία έχει δώσει το Δικαστήριο έχει εφαρμογή και στην περίπτωση του εν λόγω κανονισμού, εφόσον οι διατάξεις του και οι διατάξεις της Συμβάσεως των Βρυξελλών μπορούν να χαρακτηρισθούν ως ισοδύναμες. Πρέπει να προστεθεί ότι, στο πλαίσιο του συστήματος του κανονισμού αυτού, το άρθρο του 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, όπως προκύπτει από τη δέκατη τρίτη αιτιολογική σκέψη του, έχει την ίδια θέση και τον ίδιο σκοπό προστασίας του ασθενέστερου μέρους με το άρθρο 13, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της Συμβάσεως των Βρυξελλών.

42 Όσον αφορά τη σύμβαση αυτή, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το προαναφερθέν άρθρο 13, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, έχει εφαρμογή στην περίπτωση κατά την οποία επαγγελματίας πωλητής απέστειλε επιστολές στην διεύθυνση κατοικίας καταναλωτή προκειμένου να τον ωθήσει να παραγγείλει εμπορεύματα που ο επαγγελματίας προσφέρει προς πώληση υπό τους όρους που αυτός θέτει, ο δε καταναλωτής προέβη όντως σε τέτοια παραγγελία εντός του συμβαλλομένου κράτους όπου κατοικεί και με αγωγή του αξιώνει δικαστικώς να υποχρεωθεί ο πωλητής αυτός να του χορηγήσει το δώρο που κατά τα φαινόμενα είχε κερδίσει (απόφαση της 11ης Ιουλίου 2002, C-96/00, Gabriel, Συλλογή 2002, σ. I-6367, σκέψεις 53, 55, 59 και 60).

43 Αφενός, με τις σκέψεις 48 έως 52 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Gabriel, το Δικαστήριο έκρινε συγκεκριμένα ότι πληρούται εν προκειμένω η προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 13, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, περί υπάρξεως «συμβάσεως» συναφθείσας μεταξύ καταναλωτή και επαγγελματία πωλητή, κατά την έννοια της ιδίας αυτής διατάξεως, στηριζόμενο στο γεγονός ότι η σύμπτωση των δηλώσεων βουλήσεως των δύο μερών, η οποία συνίσταται στην εκ μέρους της επιχειρήσεως πωλήσεων δι' αλληλογραφίας προσφορά εμπορευμάτων και στην αποδοχή της προτάσεως αυτής από τον καταναλωτή κατά τη συνακόλουθη παραγγελία του των προϊόντων αυτών, είχε ως αποτέλεσμα την κατάρτιση συμβάσεως μεταξύ των μερών αυτών, η οποία χαρακτηρίζεται από αμοιβαίες και αλληλένδετες

υποχρεώσεις τους και υπάγεται σε μια εκ των περιπτώσεων που απαριθμούνται στη διάταξη αυτή, δηλαδή, εν προκειμένω, την προμήθεια ενσώματων κινητών.

44 Αφετέρου, με τις σκέψεις 38 και 54 έως 58 της ίδιας αποφάσεως Gabriel, το Δικαστήριο έκρινε ότι η υπόσχεση χρηματικού δώρου ήταν άρρηκτα συνδεδεμένη με την παραγγελία εμπορευμάτων και, συνεπώς, με τη σύναψη συμβάσεως εξ επαχθούς αιτίας, οπότε η αγωγή που ασκεί καταναλωτής με αίτημα να υποχρεωθεί ο επαγγελματίας πωλητής να του χορηγήσει το δώρο που κατά τα φαινόμενα έχει κερδίσει πρέπει να μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του ιδίου αυτού δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία για να επιληφθεί των διαφορών εκ της συμβάσεως που σύναψε ο καταναλωτής αυτός, προκειμένου να αποτραπεί κατά το δυνατό το ενδεχόμενο υπάρξεως πλειόνων δικαστηρίων εχόντων διεθνή δικαιοδοσία για να επιληφθούν διαφορών εκ της ιδίας συμβάσεως.

45 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, με τις σκέψεις 37, 38 και 44 της αποφάσεως της 20ής Ιανουαρίου 2005, C-27/02, Engler (Συλλογή 2005, σ. I-481), το Δικαστήριο αποφάνθηκε, αντιθέτως, ότι δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 13, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της Συμβάσεως των Βρυξελλών σε περίπτωση κατά την οποία ο καταναλωτής αξίωσε την καταβολή του υποσχεθέντος χρηματικού δώρου, ενώ η χορήγηση του δώρου που είχε κατά τα φαινόμενα κερδίσει δεν προϋπέθετε ότι αυτός θα παρήγγειλε εμπορεύματα από την εταιρία πωλήσεων δι' αλληλογραφίας και, στην πράξη, δεν προέβη σε καμία παραγγελία.

46 Το Δικαστήριο στήριξε την κρίση αυτή στο γεγονός ότι, στην περίπτωση εκείνη, κατόπιν της αποστολής του εγγράφου που περιείχε την παραπλανητική υπόσχεση δώρου δεν συνάφθηκε σύμβαση μεταξύ του καταναλωτή και της εταιρίας πωλήσεων δι' αλληλογραφίας, καθόσον δεν δόθηκε καμία παραγγελία προϊόντων που πρόσφερε προς πώληση η εταιρία αυτή, ενώ η εφαρμογή του άρθρου 13, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, όπως προκύπτει από το γράμμα της διατάξεως, εξαρτάται από διάφορες προϋποθέσεις, μεταξύ των οποίων καταλέγεται η σχετική με τη σύναψη τέτοιας συμβάσεως από τον καταναλωτή (προπαρατεθείσα απόφαση Engler, σκέψεις 36 έως 38 και 40).

47 Κατά το Δικαστήριο, η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από τη θέση που έχουν στο πλαίσιο του συστήματος της Συμβάσεως των Βρυξελλών οι κανόνες των άρθρων 13 έως 15 της συμβάσεως αυτής περί ειδικών βάσεων διεθνούς δικαιοδοσίας όσον αφορά τις συμβάσεις καταναλωτών, στοιχείο που συνεπάγεται ότι τα προαναφερθέντα άρθρα πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά, έτσι ώστε η εφαρμογή τους να περιορίζεται στις περιπτώσεις τις οποίες ρητώς παραθέτει η σύμβαση αυτή. Ως εκ τούτου, ο σκοπός που αποτελεί τη δικαιολογητική βάση των διατάξεων αυτών, δηλαδή η διασφάλιση της κατάλληλης προστασίας του καταναλωτή, ο οποίος θεωρείται το ασθενέστερο μέρος, δεν καθιστά δυνατή την παρέκκλιση από τα ανωτέρω (προπαρατεθείσα απόφαση Engler, σκέψεις 39 και 41 έως 43).

48 Επιβάλλεται, πάντως, η διαπίστωση ότι η διατύπωση του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001, του οποίου ζητεί την ερμηνεία το αιτούν δικαστήριο με την υπό κρίση αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, δεν είναι καθ' όλα όμοια προς αυτήν του άρθρου 13, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως των Βρυξελλών.

49 Ειδικότερα, ενώ το προπαρατεθέν άρθρο 13, πρώτο εδάφιο, περιόριζε το πεδίο εφαρμογής του σημείου του 3 στις συμβάσεις «που [έχουν] ως αντικείμενο παροχή υπηρεσιών ή προμήθεια ενσωμάτων κινητών», η διατύπωση του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 44/2001 είναι πιο γενική και πιο ευρεία.

50 Έτσι, πλην ορισμένων συμβάσεων μεταφοράς οι οποίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας σε συμβάσεις καταναλωτών κατά το άρθρο 15, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, η παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του ίδιου άρθρου αφορά το σύνολο των συμβάσεων, ανεξαρτήτως του αντικειμένου τους, εφόσον συνάφθηκαν μεταξύ καταναλωτή και επαγγελματία και εφόσον εμπίπτουν στις εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες του δεύτερου. Επίσης, οι ειδικές προϋποθέσεις εφαρμογής της διατάξεως που πρέπει να πληρούν οι συμβάσεις αυτές, τις οποίες παρέθετε αναλυτικά το άρθρο 13, πρώτο εδάφιο, σημείο 3, περιπτώσεις α΄ και β΄, της Συμβάσεως των Βρυξελλών, διατυπώνονται πλέον κατά τρόπο πιο γενικό στο άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 44/2001, προκειμένου να διασφαλίζεται η καλύτερη προστασία των καταναλωτών λαμβανομένων υπόψη των νέων μέσων επικοινωνίας και της αναπτύξεως του ηλεκτρονικού εμπορίου.

51 Ως εκ τούτου, μολονότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η εφαρμογή του άρθρου 13, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως των Βρυξελλών περιορίζεται στις συμβάσεις που δημιούργησαν αμοιβαίες και αλληλένδετες υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών, στηριζόμενο ρητώς, εξάλλου, στο γράμμα της διατάξεως αυτής, η οποία αφορά την «παροχή υπηρεσιών ή προμήθεια ενσώματων κινητών» (βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις Gabriel, σκέψεις 48 έως 50, και Engler, σκέψεις 34 και 36), το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 44/2001 δεν περιορίζεται, αντιθέτως, στις περιπτώσεις συνάψεως αμφοτεροβαρούς συμβάσεως.

52 Επιβάλλεται, πάντως, η διαπίστωση ότι το εν λόγω άρθρο 15 έχει εφαρμογή μόνον εφόσον η υπό κρίση αγωγή αφορά σύμβαση που συνάφθηκε μεταξύ καταναλωτή και επαγγελματία.

53 Συγκεκριμένα, κατά τη διατύπωση τόσο της εισαγωγικής φράσεως της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του κανονισμού 44/2001 όσο και του στοιχείου γ΄ της ίδιας παραγράφου του άρθρου αυτού, απαιτείται η σύναψη συμβάσεως μεταξύ του καταναλωτή και ενός προσώπου που ασκεί εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες. Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται, επίσης, από τον τίτλο του τμήματος 4 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού αυτού, στο οποίο περιλαμβάνεται το άρθρο 15, περί «διεθνούς δικαιοδοσίας σε συμβάσεις καταναλωτών». Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι, όσον αφορά την προϋπόθεση περί συνάψεως συμβάσεως, η διατύπωση του προπαρατεθέντος άρθρου 15 είναι κατ' ουσίαν όμοια με αυτήν του άρθρου 13 της Συμβάσεως των Βρυξελλών.

54 Όσον αφορά την προϋπόθεση αυτή, είναι βεβαίως δυνατό να υποτεθεί, στο πλαίσιο του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 44/2001, ότι ένα εκ των μερών μπορεί να αποδεχθεί απλώς την πρόταση χωρίς να αναλάβει κάποια νομική υποχρέωση έναντι του αντισυμβαλλομένου του (βλ. σκέψη 51 της παρούσας αποφάσεως). Απαιτείται, πάντως, προκειμένου να υφίσταται σύμβαση κατά την

έννοια της διατάξεως αυτής, να αναλάβει τέτοια νομική δέσμευση ο δεύτερος αντισυμβαλλόμενος, υποβάλλοντας πρόταση μη υποκείμενη σε τροποποίηση, επαρκώς σαφή και ακριβή όσον αφορά το αντικείμενο και το περιεχόμενό της, έτσι ώστε να δημιουργηθεί συμβατική σχέση κατά την έννοια της ίδιας αυτής διατάξεως.

55 Η τελευταία αυτή προϋπόθεση μπορεί να γίνει δεκτό ότι πληρούται μόνο σε περίπτωση κατά την οποία, κατόπιν υποσχέσεως χρηματικού δώρου, η εταιρία πωλήσεων δι' αλληλογραφίας δεσμεύθηκε νομικώς. Δηλαδή, η εταιρία πρέπει να εξέφρασε σαφώς τη βούλησή της να δεσμευθεί κατ' αυτόν τον τρόπο σε περίπτωση αποδοχής της προτάσεώς της από το έτερο μέρος, δηλώνοντας ότι προτίθεται να καταβάλει άνευ προϋποθέσεων το οικείο χρηματικό δώρο στον καταναλωτή που θα το ζητήσει. Στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να εξετάσει αν πληρούται η προϋπόθεση αυτή στην περίπτωση της ένδικης διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί.

56 Εφόσον αυτό δεν συμβαίνει εν προκειμένω, μια εμπορική ενέργεια όπως αυτή που προκάλεσε την υπό κρίση ένδικη διαφορά δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι στηρίζεται σε σύμβαση ή ότι αφορά σύμβαση κατά την έννοια του άρθρου 15 του κανονισμού 44/2001, ως έχει σήμερα.

57 Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η επίμαχη κατάσταση θα μπορούσε κατά το μάλλον να χαρακτηρισθεί ως προσυμβατική ή οιονεί συμβατική, οπότε θα μπορούσε, ενδεχομένως, να υπαχθεί μόνο στο άρθρο 5, σημείο 1, του κανονισμού, διάταξη της οποίας το πεδίο εφαρμογής πρέπει να θεωρηθεί ότι, τόσο λόγω της διατυπώσεώς της όσο και της θέσεως που έχει στο πλαίσιο του συστήματος του εν λόγω κανονισμού, είναι ευρύτερο από αυτό του άρθρου 15 του ιδίου κανονισμού (βλ. κατ' αναλογία, όσον αφορά τη Σύμβαση των Βρυξελλών, προπαρατεθείσα απόφαση Engler, σκέψεις 44 και 49).

58 Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών και ελλείψει ουσιώδους διαφοράς ως προς τη διατύπωση μεταξύ του άρθρου 15 του κανονισμού 44/2001 και του άρθρου 13 της Συμβάσεως των Βρυξελλών όσον αφορά την προϋπόθεση περί συνάψεως συμβάσεως μεταξύ των μερών, πρέπει, συνεπώς, να γίνει δεκτό ότι η νομολογία που διατυπώθηκε

με τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Gabriel και Engler, σχετικά με τη δεύτερη από τις διατάξεις αυτές, πρέπει να τύχει εφαρμογής και στην περίπτωση του προπαρατεθέντος άρθρου 15 προκειμένου να εξετασθεί υπόθεση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση κατά την οποία υφίσταται σε τέτοιο βαθμό ομοιότητα ως προς τη διατύπωση μεταξύ διατάξεως της Συμβάσεως των Βρυξελλών και διατάξεως του κανονισμού 44/2001, πρέπει, σύμφωνα με τη δέκατη ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, να διασφαλίζεται η συνέχεια στην ερμηνεία των δύο αυτών νομοθετημάτων, δεδομένου ότι η συνέχεια αυτή αποτελεί και το μέσο για να διασφαλισθεί η τήρηση της αρχής της ασφάλειας δικαίου, η οποία συνιστά ένα από τα θεμέλια των νομοθετημάτων αυτών.

59 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή διατύπωση του άρθρου 15 του κανονισμού 44/2001, η παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του άρθρου αυτού δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση αγωγής όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, εφόσον ο επαγγελματίας δεν ανέλαβε συμβατική δέσμευση να καταβάλει το υποσχεθέν χρηματικό δώρο στον καταναλωτή που αξιώνει την καταβολή του. Στην περίπτωση αυτή, η ίδια αυτή διάταξη έχει εφαρμογή επί της αγωγής αυτής μόνον εφόσον, κατόπιν της παραπλανητικής υποσχέσεως χρηματικού δώρου, συνάφθηκε σύμβαση μεταξύ του καταναλωτή και της εταιρίας πωλήσεων δι' αλληλογραφίας, της οποίας η κατάρτιση συντελείται με την εκ μέρους του καταναλωτή αποστολή παραγγελίας στην εταιρία.

60 Ως εκ τούτου, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, κατά την οποία ο καταναλωτής ζητεί, κατ' εφαρμογήν της νομοθεσίας του κράτους μέλους της κατοικίας του και ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του, να υποχρεωθεί μια εταιρία πωλήσεων δι' αλληλογραφίας, η οποία είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος, να του καταβάλει το χρηματικό δώρο που κατά τα φαινόμενα έχει κερδίσει, και

— εφόσον η εταιρία αυτή, προκειμένου να ωθήσει τον καταναλωτή αυτόν στη σύναψη συμβάσεως, του απέστειλε ονομαστικώς επιστολή δυνάμενη να του δημιουργήσει την εντύπωση ότι θα του καταβληθεί χρηματικό δώρο αν το ζητήσει αποστέλλοντας στην εταιρία την επισυναπτόμενη στην επιστολή αυτή «βεβαίωση δώρου»,

— χωρίς, όμως, η καταβολή του χρηματικού αυτού δώρου να εξαρτάται από παραγγελία προϊόντων προσφερόμενων προς πώληση από την εταιρία αυτή ή από παραγγελία προς δοκιμή,

οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας του κανονισμού 44/2001 πρέπει να ερμηνευθούν ως εξής:

— η αγωγή αυτή η οποία ασκείται από τον καταναλωτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του εν λόγω κανονισμού, εφόσον ο επαγγελματίας πωλητής ανέλαβε τη νομική δέσμευση να καταβάλει αυτό το χρηματικό δώρο στον καταναλωτή

— οσάκις δεν πληρούται η προϋπόθεση αυτή, η αγωγή αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ίδιας διατάξεως του κανονισμού 44/2001 μόνο στην περίπτωση κατά την οποία ο καταναλωτής διαβίβασε πράγματι παραγγελία στον επαγγελματία πωλητή.

Επί των δικαστικών εξόδων

61 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, κατά την οποία ο καταναλωτής ζητεί, κατ' εφαρμογήν της νομοθεσίας του κράτους μέλους της κατοικίας του και ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του, να υποχρεωθεί μια εταιρία πωλήσεων δι' αλληλογραφίας, η οποία είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος, να του καταβάλει το χρηματικό δώρο που κατά τα φαινόμενα έχει κερδίσει, και

— **εφόσον η εταιρία αυτή, προκειμένου να ωθήσει τον καταναλωτή αυτόν στη σύναψη συμβάσεως, του απέστειλε ονομαστικώς επιστολή δυνάμενη να του δημιουργήσει την εντύπωση ότι θα του καταβληθεί χρηματικό δώρο αν το ζητήσει αποστέλλοντας στην εταιρία την επισυναπτόμενη στην επιστολή αυτή «βεβαίωση δώρου»,**

— **χωρίς, όμως, η καταβολή του χρηματικού αυτού δώρου να εξαρτάται από παραγγελία προϊόντων προσφερόμενων προς πώληση από την εταιρία αυτή ή από παραγγελία προς δοκιμή,**

οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, πρέπει να ερμηνευθούν ως εξής:

— **η αγωγή αυτή η οποία ασκείται από τον καταναλωτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του εν λόγω κανονισμού, εφόσον ο επαγγελματίας πωλητής ανέλαβε τη νομική δέσμευση να καταβάλει αυτό το χρηματικό δώρο στον καταναλωτή**

— **οσάκις δεν πληρούται η προϋπόθεση αυτή, η αγωγή αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ίδιας διατάξεως του κανονισμού 44/2001 μόνο στην περίπτωση κατά την οποία ο καταναλωτής διαβίβασε πράγματι παραγγελία στον επαγγελματία πωλητή.**

(υπογραφές)